

DE TROUWE JOHANNES.

=====

Koor: De oude wijze koning
Bevroedt zijn stervens-uur
Zijn trouwe knecht Johannes
Verneemt zijn laatste wens.

(De oude koning komt op, gesteund door Johannes
en zet zich op de troon.)

Koning: Johannes!---- Ach, mijn zoon --- Ach ---
Hij is zo jong --- zo jong.
Wees gij voor hem een vader
U schenk ik mijn vertrouwen
Dat hij eens word' een koning
Zo wijs en sterk en goed.

Johannes: Met Godes hulp en krachten
Blijf ik hem steeds getrouw
Al kostte het mijn leven!

Koning: Reik mij de hand Johannes
Getroost kan ik nu sterven

Maar één ding - luister nog
Wanneer hij is volwassen
Toon hem het hele slot
De zalen en gewelven
Met schatten die er rusten.
Alleen één klein vertrek
Waar de beeltenis is verborgen.

Johannes: Van de wonderschone jonkvrouw
Prinses van 't gouden dak,
(Koning knikt toestemmend.)

Koning: Dat houdt gij streng gesloten-
Dat mag hij nimmer zien.
(Instemming van Johannes).
Gij weet een heftige liefde
Ontbrandde in zijn hart
In onmacht zonk hij neder.

Johannes: Een eindloos leed te lijden
Mocht hij het beeld aanschouwen.

Koor: Daar geeft Johannes weder
Zijn sterke hand de koning

Johannes: Ik zal de prins behoeden
Al kost' het ook mijn leven.

(Vele jaren later. Johannes en de jonge koning bevinden
zich in een gang van het paleis, voor het gesloten vertrek)

Koning: Johannes - spreek - een raadsel! -
 Steeds leidde gij mij langs
 Dit klein vertrek dat nimmer
 Voor mij ontsloten werd.

Johannes: Dat mag ik u niet tonen
 Het was uws vaders wens ---
 Een onheil zou u treffen.

Koning: Ik heb het steeds geweten -
 't Geheim dat trekt me aan -
 Geef mij - geef mij de sleutel.

Johannes: Ik mag de deur niet oop'nen.

Koning: Dan doe 'k 't met geweld (rukkend gebaar).
 Vergeefs - dicht blijft de deur.
 Johannes! Hoor! Ik wijk niet
 Ik wijk van deze deur niet
 Voordat die wordt ontsloten
 't Geheim voor mij ontsluitend.

Johannes: Ik ben machteloos mijn koning
 Het lot voltrekke zich---

(Opent de deur. De koning valt in onmacht).
 O koning! Hoeveel onheil
 Staat ons nu nog te wachten.
 (Bukt zich en richt de koning op).

Koning: Wie is dat schone beeld?

Johannes: Prinses van 't gouden dak.

Koning: Johannes, vriend Johannes
 O sta mij bij, o help mij
 De wereld wil ik doorkruisen
 Te zoeken diè prinses.

Johannes: Zo zij het dan, ik help u
 Nu 't eenmaal is geschied
 En gij 't zo brandend wenst.

Koning: Ik dank u, dank Johannes
 Voor deze vriendendienst. (Koning af).

Johannes: O help mij! Goede machten
 Dat 't onheil ik mag weren
 Van mijn geliefde vorst. (langzaam af).

Koor: Johannes heeft gezonnen
 Tot hij 't middel vond
 Dat de jonge vorst - zijn koning
 De lieflijke zou benaad'ren
 Zou schouwen de prinses.

Koor: De smeden van het goud
Verkregen snel een opdracht
Hun edele kunst beoef'nen
Als nimmer nog tevoren,
Door kunst'naars geest gewijd
Door kunst'naars hand vervaardigd
De denkbaarst schone schatten
Die laadde men in een schip.
Als kooplieden vermomd
Bestegen nu de koning
Zo ook zijn metgezel
Het sierlijk ranke vaartuig
Dat door de wind gedreven
Hen voerde naar hun doel.

(Het koor naar de achtergrond. Een meisje
komt op. Daarna op zij Johannes als koop-
mansknecht).

Koor: Het meisje put het water
Daar hoort zij een gerucht
En ziet Johannes staan.

Meisje: Wat zoekt gij hier
Wat wenst gij?

Johannes: Ik ben een koopmansknecht
Ik heb kunstvolle versierselen
Hier zie eens - in mijn schort.

Meisje: Wat prachtig! O wat prachtig!
Ga mee. Mijn meesteres
Prinses van 't gouden dak
Zal zeker willen kopen
Wat gij hier bij u hebt.
Dit gaat het schoons te boven
Van al wat zij bezit.
Kom mee - kom mee - ik meld u.

(Het meisje en Johannes af. Ze gaan naar de tuin
waar de prinses haar planten bewondert).

Meisje: O zie prinses! deez' vreemde
Heeft sieraden zo kostbaar
Als wij wel nooit nog zagen.

Prinses: Waar is dat schòons vervaardigd?

Johannes: O! edele jonkvrouw kom
Naar de schatten van het schip
Diè zijn de moeite waard.
De hartewens mijns meesters
U eenmaat die te tonen.
Maar ach! Ze zijn te zwaar
Om ze hier heen te voeren.

Prinses: Wel schoner nog dan deze?

Johannes: Zoals de zon de sterren
Verduistert door haar glans
Zo schijnt dit alles nietig
Als u het vergelijkt
Bij alles op het schip.

Prinses: Ik Ga met u mee- ik vertrouw u.

Koor: Zo is de list gelukt
De jonkvrouw wordt gelokt
En vele uren toeft zij
Beneden in het schip
Zij raakt niet uitgekeken
Op alles wat zij ziet.

Maar wil zij huiswaarts keren,
Betreedt zij het blanke dek
Ontwaart zij niets dan water
De blauwe wijde zee.

Prinses: O wee! Ik ben bedrogen
Geschokt is mijn vertrouwen
De gevangene van een koopman.

(De koning gooit zijn koopmanskleed af).

Koning: Geen koopman ben ik. Een koning.
Zeer machtig is mijn rijk.
Toen ik uw beeld aanschouwde
Viel ik in onmacht neer ---
U als mijn vrouw te weten
Dat was mijn levenswens.
Ik bied u hart en hand
Ik ben u niet onwaardig.

(De prinses schenkt de koning haar hand. De koning leidt haar weg).

Koor: Daar heeft de schone jonkvrouw
Haar hand de vorst gereikt
Geen grenzen kent het geluk
Meer van de jonge koning.
Hij denkt niet aan gevaar.
Niet alzo doet Johannes
Zeer waakzaam blijft hij steeds
Of boze machten dreigen.
En altijd nog bevreesd
Voor mogelijk gevaar.
Zo hoort hij eens drie raven
Niet weten deze vogels
Dat hij hun taal verstaat.

(Van drie zijden komen de raven, begroeten elkaar
krijgsend en krassend, maar wel in ritme).

3 Raven: Kra - krà, kra - krà, kra - kra - kra.

Raaf 1: Zie eens dat paartje lopen
Beneden op het dek

Raaf 2: Zo zeker of geen schaduw
't Jong geluk bedreigt.

Raaf 3: Hoe komt de eerste aanval
Die dodelijk kan treffen?

Raaf 1: Wanneer de jonge koning
Voor het eerst het strand betreedt
Dan komt hem tegemoet
Een vurig rood - bruin paard.
Hij wil het dier bemacht'gen
Springt op de rug, maar snel
Vliegt 't ros met hem de lucht in
Nooit ziet zijn ros hem terug

Raaf 2: Is er geen redding moog'lijk?

Raaf 1: Kra - kra, mocht iemand vlug
Het boze dier doorsteken
Dan is de vorst gered.

Raven - koor: Kra kra - kra kra - kra kra kra
Maar wie 't hem vertelt
Tot steen zal hij verstijven
Van de voet tot aan de knie.
(Smalend krassend:)
Kra kra - die jonge koning
Ontvoerd heeft hij zijn bruid.

(Raven vliegen wild door elkaar en gaan weer anders zitten).

Raaf 2: Ik weet nog meer. Kra kra kra
Al wordt het paard gedood
(Krassen spottend kra kra kra)
Want in het slot gekomen
Ligt er een prachtig kleed
Van goud schijnt het geweven -
Maar 't is slechts pek en zwavel.
Tot op zijn merg en beend'ren
Zal de jonge koning branden
Mocht hij het kleed eens passen.

Raaf 3: Is hier ook redding mogelijk?

Raaf 2: Ja, als gehandschoend iemand
Het kleed werpt in het vuur

Raven - koor: Kra kra - kra kra - kra kra kra
Maar wie 't hem vertelt
Tot steen zal hij verstijven
Van knie tot aan het hart.
Kra kra - die jonge koning
Ontvoerd heeft hij zijn bruid.

(Raven vliegen wild door elkaar en gaan weer luid krassend anders zitten).

- Raaf 3: Maar ik weet nog het beste
Dat hem het d'opst zal treffen.
Wanneer op 't bruiloftsfeest
De jonge vorst zijn bruid
Ten dans heeft uitgenodigd
Dan zal ze plots verbleken
Een boze macht haar grijpen
En dodelijk haar raken.
- Raaf 1: Kan nog de bruid gered?
- Raaf 3: Ach ja! Kra kra! Misschien
Mocht iemand, zo scherp waakzaam
Op dat moment de bruid
In armen koesterend hoeden
De slechte macht verdrijven,
Dan was gered de bruid.
- Raven-koor: Kra krà - kra krà - kra krà kra
Maar mocht hij 't ooit vertellen
Geheel wordt hij van steen.
Kra krà. Die jonge koning
Ontvoerd heeft hij zijn bruid.
(Raven vliegen luid krassend weg).
-o- -o- -o-
(Van de ene zijde komt een groep hovelingen op,
die de koning luid toejuichen.
Aan de andere zijde de koning en Johannes.
Tussen belde partijen komt het paard langs).
- Koning: Zie daar dat prachtig paard
Dat moet mijn rijdler worden.
(Johannes duwt de koning op zij en doorsteekt het paard).
- Koning: Johannes - wat doet ge.
- Hoveling 1: Dat is onbeschaamd!
" 2: Hoe durft hij.
" 3: Waarom - waarom?
" 4: Hij denkt zeker dat de koning nog zijn pleegjochte is!
" 3: Dat de koning d'it verdraagt!
" 1: Hem niet binden laat
" 2: Dat kostbare paard te doden.
- Koning: Zwijgt allen stil!
Johannes mijn trouwe metgezel
Weet zeker wat hij doet
En wat hij doet is goed. (Allen af).
- Koor: En weder speelt z'ich af
Wat of de raven krasten. (Allen komen weer op).
- Koning: O welk een prachtig feestkleed
Dat zal mij zeker passen.
(Johannes snelt toe en werpt het kleed in het vuur).
- Koning: Johannes wat bezielt u!

Hoveling 2: Dat is toch al te dwaas
 Hij smijt het kleed in 't vuur!
 " 4: Alsof 't een brandblok ware
 " 3: Die man moet opgesloten
 " 1: Die man die moet onthoofd!
 " 2: Hij tast ook onze eer aan
 " 3: Wij zien maar machteloos toe
 " 4: Dat de koning wordt beledigd
 " 1: In onze aanwezigheid!

Koning: Zwijgt allen stil. Johannes
 Mijn trouwe metgezel
 Weet zeker wat hij doet
 En wat hij doet is goed. (Allen af).

Koor: Maar ach! De derde keer
 Dan kan de koning niet
 Zijn trouwe vriend beschermen
 Te diep is hij gegriefd.
 Zijn hof eist nu de doodstraf
 Voor de smaad hem aangedaan
 Als Johannes op het dansfeest
 Zijn bruid aan hem ontrukkt
 En in zijn armen wegdraagt
 Haar koesterend omhult.

(De koning treedt op. Johannes wordt binnengeleid
 door twee knechten).

Koning: Tot driemaal toe - Johannes
 Hebt gij mij diep gekwetst
 Tweemaal kon ik vergeven
 De derde maal niet meer
 De doodstraf wacht u thans
 Uw laatste uur geslagen.

Johannes: Dan kan ik vrij uit spreken
 O koning! Hoor mij aan!
 Drie raven hebben eens -
 Onwetend - mij gewaarschuwd
 Voor gevaren die u dreigden.
 Was ik niet toegesprongen
 Had ik niet 't ros gedood
 Met u was het verdwenen
 In verre, verre luchten
 Nooit was gij weergekeerd.

Koning: Johannes! Ach gij redde mij
 Van dat verschrikkelijk lot!

Johannes: Maar wie het u vertelt
 Verstijft tot aan zijn knie.
 't Was niet van goud
 Dat pronk - kleed
 Gij waart geheel verbrand
 Had gij het aangepast.

Koning: Johannes - o hoe vreeslijk
Ik waande me grootmoedig
En was slechts blind en dwaas.

Johannes: Maar wie het u vertelt
Verstijft tot aan zijn hart,
De derde keer - mijn koning -
Bedreigde een boze macht
Het leven van uw bruid,
Was ik niet toegesneld
En had het kwaad gebannen
Dood lag ze aan uw voeten
Haar ziel in duivelsmacht -
Maar - wie - het - u - vertelt -
Verstijft - geheel en -----

(Johannes valt om, door de twee knechten opgevangen
en eerbledig neergelegd).

Koning: Ik arme dwaas. Ik blinde -
Zo beloonde ik zijn trouw
Gij knechten, neemt en draagt hem
En stel hem naast mijn bed.
Ja, dag en nacht zal ik treuren
Om 't onrecht hem gedaan

-o-

-o-

-o-

Koor: Zo gingen zeven jaren
Voor 't koningspaar voorbij.
Twee zonen schonk de hemel
Een tweeling kloek en sterk.
Wel was de koning dankbaar
En blij met 't vrolijk stel
Maar zag hij dan het beeld weer
Dan kwelde bittere wroeging
En zelfverwijt zijn hart.
Tot twee keer kon ik vertrouwen
Al begreep ik niet zijn daad
Waarom geen derde maal?
Zo steunde hij keer op keer. (Koning komt op).

Koning: Hier zet ik mij en wacht
Totdat straks komt mijn vrouw
'k Moet weten hoe zij oordeelt
Of zij mijn daad ook steunt.

(De koning ziet de koningin aankomen en gaat heel
bedroefd zitten).

Koningin: Mijn lieve man, daar zit gij
Als altijd diep bedroefd,
'k Heb in de kerk gebeden
't Was of een engel sprak
En troostte dat ons leed
Misschien een einde neemt.

Koning: Er is iets voorgevallen
In uw afwezigheid.
Bereid u voor - wees sterk!
Zoals zo vele malen
Gekweld door zelfverwijt
Sprak ik tot het beeld Johannes:
Kon ik u levend maken
Mijn zware schuld vereff'nen.
Daar spreekt het beeld opeens:
Dat kan. Wanneer gij 't liefst
Dat gij bezit kunt off'ren -
Wanneer gij doodt uw tweeling
Mij met het bloed bestrijkt
Krijg ik het leven weder.

Koningin: Hebt gij ons kroost geofferd?
Volvoerde gij die daad?

Koning: Ik heb ons kroost geofferd
Ik heb volvoerd die daad.

Koningin: Uw daad is goed -
Wij zijn hem alles schuldig
Johannes redde ons leven.

Mijn kinderen! Ach mijn zonen -
Maar waar is dan Johannes
O koning spreek! Uw offer
Het was toch niet vergeefs?

Koning: Neen lieve vrouw
Hier kijk eens
Hier achter dit gewas!

1^e Zoon: O moeder, kijk Johannes
Hij leeft weer en hij lacht.

2^e Zoon: Dat beeld dat altijd stond
Eij 't bed, hier is 't, Johannes.

Koning: Hij redde hen het leven
Maar stil, zij weten niets.

Koningin: Mijn trouwe vriend Johannes
Ons geluk is al te groot
Kom laten wij allen zingen
Een prachtig stralend lied.

-o

L.Mulder - v.Lenne